

רבינו יוסף קארו

כל השנה - הלכות - בכל יום - מובטח לו שהוא בן "עולם הבא"!

משה" שואל מחבירו "יעקב": אתה רוצה להיות "בן עולם הבא"?

אורח חיים היומיו

לימוד שולחן ערוך אורח חיים לכל השנה - עמוד אחד ליום

י"ט טבת

רבינו משה אלשיך

"יעקב" משיבו: איזה סוג שאלה, זה ששאלת עכשיו? כאילו היתה שואל אותי אם אני רוצה להיות, כאילו היה שו"ת אחרת איזה טיפס בעולם היה משיב לך בשלילי?

קודם הלימוד יאמר: הגני רוצה ללמוד. כְּדֵי שִׁבְיָאֲנִי הַתְּלַמֵּד לְיָדֵי מַעֲשֵׂה. וְלִידֵי מְדוּת וְשְׂרֻת. וְלִידֵי יָדִיעַת הַתּוֹרָה. נִבְרַחֲנִי עוֹשֶׂה לְשֵׁם יְחִיד קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא וְשִׁכְנִיתָהּ בְּשֵׁם יְהוָה וּבְשֵׁם אֲדֹנָי מִתְנַתְּדִים יֵאֱהֹדוּנָה"י עַל יְדֵי הַנְּעֻלָּם בְּדַחֲלֵהוּ וּבְחִימוֹ בְּיַחְדָּא שְׁלִים בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל.

המשך סימן רי – האוכל פחות מכזית מה דינו

ג. הטועם את התבשיל אינו צריך לברך עד רביעית ואפילו אם הוא בולעו ויש אומרים שאם הוא בולעו טעון ברכה ולא פטרו את הטועם אלא כשהחזר ופולט ואז אפילו על הרבה אינו צריך ברכה. הגה: וספק ברכות להקל:

סימן ריא – דיני קדימה בברת הפירות. ובו ו' סעיפים

א. היו לפניו מיני פירות הרבה אם ברכותיהם שוות ויש ביניהם ממין שבעה מקדים מין שבעה אף על פי שאינו חביב כמו המין האחר ואם אין ביניהם ממין שבעה מקדים החביב ואם אין ברכותיהם שוות אפילו יש בהן ממין שבעה כגון צנון וזית איזה מהם שירצה יקדים ואפילו אינו חביב ויש אומרים שגם בזה צריך להקדים החביב ונקרא חביב המין שרגיל להיות חביב עליו אפילו אם עתה הפך במין השני:

ב. ולהרמב"ם אם היה מין אחד חביב לו יותר בין שברכותיהם שוות בין שאינם שוות בין שיש בהם ממין שבעה בין שאין בהם ממין שבעה מקדים החביב לו אז באותה שעה ואם אינו רוצה בזה יותר מבזה אם יש ביניהם משבעת המינים מברך עליו תחלה:

ג. הביאו לפניו דבר שברכתו בורא פרי העץ ודבר שברכתו שהכל, בורא פרי העץ קודמת שהיא חשובה שאינה פוטרת אלא דבר אחד. וכן בורא פרי האדמה ושהכל, בורא פרי האדמה קודמת. ואם הביאו לפניו פרי העץ ופרי האדמה, איזה מהם שירצה יקדים. ויש אומרים שבורא פרי העץ קודם:

ד. כל הקודם בפסוק ארץ חטה ושעורה קודם לברכה וארץ בתרא הפסיק הענין וכל הסמוך לו חשוב מהמאוחר ממנו לארץ קמא הלכך תמרים קודמים לענבים שזה שני לארץ בתרא וזה ג' לארץ קמא. הגה: ודוקא שאוכל ענבים כמות שהן אבל אם עשה מהם יין שקובע ברכה לעצמו בורא פרי הגפן חשובה והיא קודמת לברך עליו תחלה אבל מעשה קדירה מחמשת מיני דגן היא חשובה יותר מברכת היין. כל הנאמר סמוך לארץ קמא קודם למה שנאמר סמוך לארץ בתרא לאחר ששוה לו בסמיכה לארץ (טו):

ה. הא דחטה ושעורה קודמים דוקא כשעשה מהם תבשיל או פת אבל הכוסס חטה שברכתו בורא פרי האדמה אינה קודמת לברכת בורא פרי העץ. הגה: ברכת המוציא קודם לברכת בורא מיני מזונות וכל שכן לשאר ברכות (אגור) ואף על פי שהדבר השני חשוב או חביב עליו (וכן יש לדקדק מדעני הגהות מיימוני פק"ט ומסמ"ק שהצ"ט הטור וכל זו וזית יוסף גסס רמז"ט). וכל הא דאמרינן דאחד קודם לחבירו היינו שרוצה לאכול משניהם לכן יש להקדים החביב או החשוב אבל אם אינו רוצה לאכול משניהם אינו מברך רק על זה שרוצה לאכול אף על פי שגם השני מונח לפניו (מרומת הדשן סימן ל"ג). וכל זה דצריך להקדים היינו דוקא לכתחלה אבל אם עבר ובירך על השני אם הברכות שוות יוצא ואין צריך לחזור ולברך על זה שהיה לו להקדים ובלבד שיהא דעתו גם כן עליו בברכתו (זית יוסף סימן ר"ו וזוה הסימן גסס רמז"א):

ו. היה לפניו תבשיל מקמח כוסמין ושכולת שועל ושיפון וגפן ותאנה ורמון כיון דמברך על התבשיל בורא מיני מזונות ברכתו קודמת אף על גב דהנך ממין ז' ואיהו לאו ממין שבעה מכל מקום כיון דחשיבי דעבדי מינייהו פת ומברך עלייהו המוציא וברכת המזון קודמת אף על גב דלא עבדינהו פת:

סימן ריב – שהעיקר פוטר הטפל. ובו ב' סעיפים

א. כל שהוא עיקר ועמו טפילה (פירוש דבר בלתי נחשב) מברך על העיקר ופוטר את הטפילה בין מברכה שלפניה בין מברכה שלאחריה לא מבעיא אם העיקר מעורב עם הטפל אלא אפילו כל אחד לבדו ואפילו פת שהוא חשוב מכל אם הוא טפל כגון שאוכל דג מליח ואוכל פת עמו כדי שלא יזיקנו בגרונו מברך על הדג ופוטר את הפת כיון שהוא טפל. הגה: ויש אומרים אם הטפל חביב עליו מברך עליו ואחר כך מברך על העיקר (אגור גסס אור זרוע). הא דמברכין על העיקר ופוטר את הטפילה היינו שאוכלן ביחד או שאוכל העיקר תחלה אבל אם אוכל הטפל תחלה כגון שרוצה לשותות ורוצה לאכול תחלה כדי שלא ישתה אליבא ריקנא או שאוכל גרעיני גודגניות למתק השתיה מברך על האוכל תחלה אף על פי שהוא טפל לשתייה ואינו מברך עליו רק שהכל הואיל והוא טפל לדבר אחר (מרומת הדשן סימן ל"ה):

סִדְרָנוּ אֶת סֵדֶר הַשּׁוּלְחָן עֲרוּף אֹרְחֵי חַיִּים לְשָׁנָה – עֲמוּד אֶחָד לַיּוֹם. וּבִסְדֵּר הַזֶּה יִבְמָר כָּל אֹרְחֵי חַיִּים שָׁנָה בְּשָׁנָה. וּבְהַזֵּה יִתְמַלֵּא ד"י מַחְסוּרוֹ אֲשֶׁר יִחַסֵּר לוֹ דְבַר יוֹם בְּיוֹמוֹ. וַיִּזְכֶּה לְהִיּוֹת "בֶּן עוֹלָם הַבָּא". גָּא לְפָרְסֵם לְכָל הַיְדִידִים וּבְפִתֵי בְּנֵי סִיּוֹת וּבְבִתֵּי מְדִרְשׁוֹת לְבָבוֹת אֶת הַרְבִּים לְעִלּוֹי נְשָׁמוֹת הַקְּרוֹבִים. וְזֶה יִהְיֶה זְכוּת הַיּוֹתֵר גָּדוֹל. וְכָל הַמְזַבֵּחַ אֶת הַרְבִּים זֹכֵה לְבָנִים צְדִיקִים.